

Народная Воля

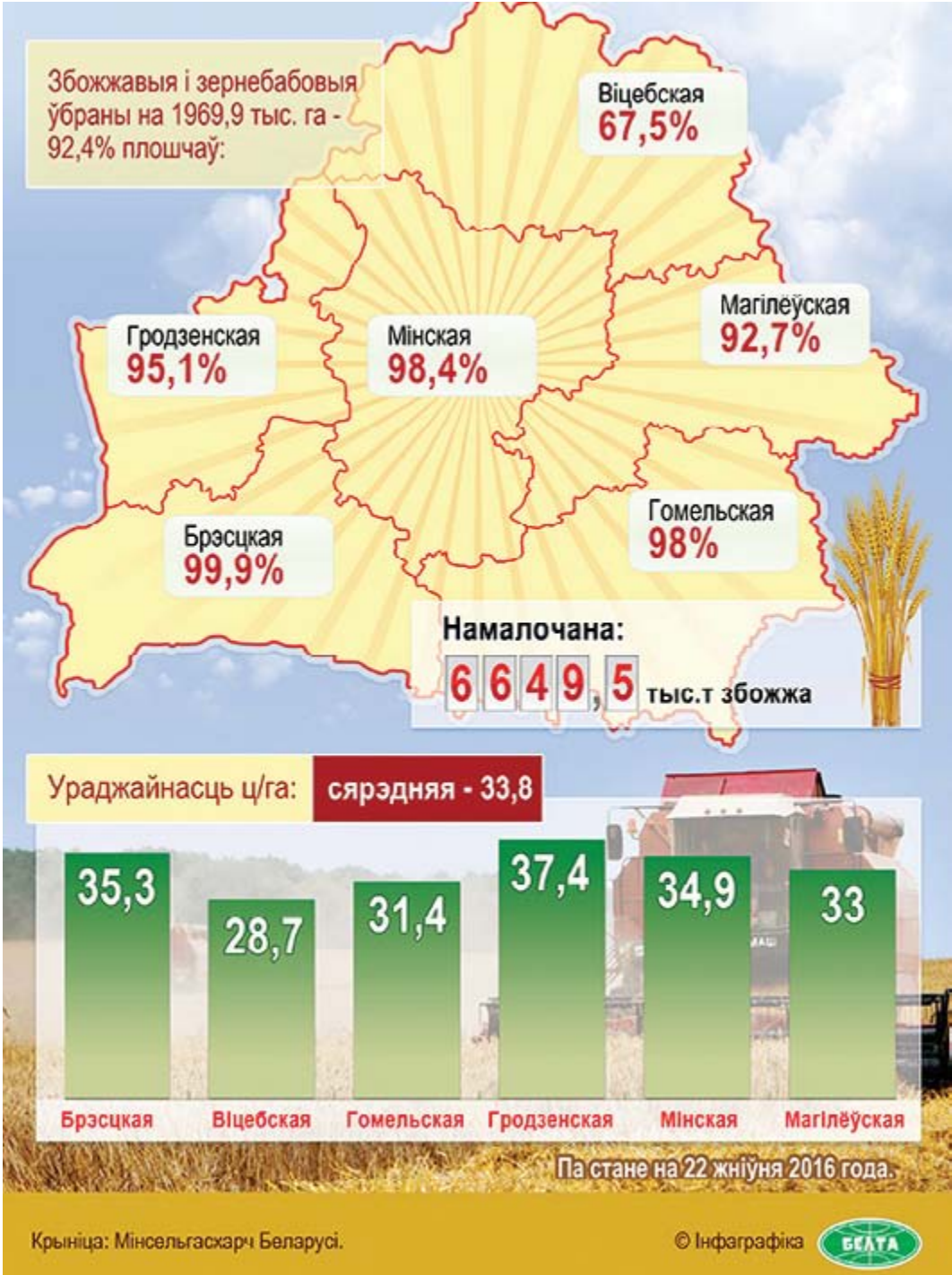
Да ўвагі!

Хто хоча
набываць газету
ў офісе рэдакцыі —
чакаем!

Калі ў бліжэйшыя **3 дні**
падпішацеся на “Народную
Волю”, то з 1 верасня газета
будзе дастаўляцца Вам на
хатні альбо службовы адрас.

Вас чакаюць у паштовых
аддзяленнях і спецыялізаваных
пунктах “Белсаюздруку”.
**Вы – з “Народнай Воляй”,
“Народная Воля” – з Вамі!**

Будзем з хлебам!

ЧУЛІ?

Больш за 3000 мінчан супраць ваенных парадаў

Вядомы блогер Антон Матолька склаў петыцыю аб забароне на правядзенне парадаў з выкарыстаннем ваеннай тэхнікі ў межах сталіцы. Зварот падпісалі больш за 3 тысячы мінчан. Галоўныя аргументы супраць такіх парадаў – шум, забруджванне паветра, сапсаваныя дарогі, транспартны каапс.

Зварот быў накіраваны

ў Мінгарвыканкам, Адміністрацыю прэзідэнта і Міністэрства абароны. Першымі адказалі чыноўнікі гарвыканкама. Але, па словах Матолькі, гэта была хутчэй адпіска, заклік да патрыятызму. «Ваенныя парады ў Рэспубліцы Беларусь – гэта даніна гераізму і стойкасці нашага народа, самаадданай барацьбе супраць фашызму».

Захоўніцаў, – гаварылася ў дакуменце. Але днямі прыйшоў адказ з Савета бяспекі. З дакумента вынікае, што дырэкцыя дэталёва прапрацоўвае паднятыя ў звароце праблемы. У лісце паведамілі, што для завяршэння гэтай працы патрабуюцца больш часу, чым месячны тэрмін і абсалюта адказаць пазней.

Ганна ГАНЧАРЫК.

АРЫШТ

Колькі вяртацца ні віцца...

Канец мінулага тыдня быў адзначаны сапраўдным скандалам: на сваім працоўным месцы “людзі ў масках” затрымалі дырэктара мінскай нацыянальнай гімназіі №4, заслужанага настаўніка рэспублікі **Юрыя Бандарэнку**.

КДБ даў тлумачэнні: прычына затрымання – хабар у 500 долараў.

Вось так: 25 гадоў у кіруючым крэсле і раптам – кайданкі на руках. Але, як кажуць, колькі вяртацца ні віцца, а канец будзе. Апошнім часам у самой гімназіі хадзіла нямыла чутак пра “няправільныя паводзіны” дырэктара.

Таму бацькі некаторых вучняў у сваіх каментарых дзівацца, чаму праваахоўныя органы так доўга не заўважалі гэтых “няправільных паводзін” Ю.М.Бандарэнкі.

Цікавая гісторыя спробы пастануплення ў 7-ы клас гімназіі №4 адбылася з сынам вядомага акцёра Купалаўскага тэатра Паўла Южакова-Харланчука. Дырэктар адмовіў у прыёме на той падставе, што сям’я жыве ў Мінскім раёне. Але ж нямыла

дзяцей з раёна вучыцца ў гэтай беларускамоўнай навучальнай установе. Ганна Южакова-Харланчук, жонка Паўла, распавяла:

– Мы ведалі, што ў гімназіі ёсць месцы і рыхтаваліся да пастануплення ўсё лета. Спачатку папрасілі дырэктара даць нам пісьмовую адмову ў прыёме дзіцяці. Але афіцыйнага ліста з гімназіі не дачакаліся. Тады муж напісаў дырэктару сам – каб усё-такі прымусяць яго даць адказ. І што ж? За дзве гадзіны да экзаменаў нам патэлефанавалі з гімназіі і сказалі, што мы можам удзельнічаць у іспытах! Такая ласка... Мы былі ў шоку. Уласна, як і зараз, калі дазналіся аб хабары Бандарэнкі...

У КДБ паабяцалі крыху пазней даць больш поўную інфармацыю аб прычынах затрымання дырэктара сталічнай гімназіі №4.

Вікторыя ДРОЗД.

ВІНШУЕМ!

Васілю Шарапаву – 100!

25 жніўня свой юбілей адсвяткуе адзін з уплывовых пасляваенных беларускіх чыноўнікаў.

Васіль Шарапаў нарадзіўся на тэрыторыі сучаснага Крупскага раёна яшчэ ў часы Расійскай імперыі, 25 жніўня 1916 года. Працаваў памочнікам машыніста і машыністам. Служыў у арміі, падчас вайны ў баях пад Оршай страціў нагу.

Мінчанам Васіль Іванавіч запамінаў працы на двух уплывовых пасадах: старшыні Мінгарвыканкама (1954–1968) і першага сакратара Мінскага гаркама (1968–1972). Менавіта пры непасрэдным удзеле Шарапава сталіца Беларусі набыла сучаснае аблічча. Але потым ён стаў міністрам будаўніцтва і эксплуатацыі аўтамабільных дарог БССР (1972–1989). Дзякуючы яму беларускія дарогі яшчэ тады лічыліся аднымі з найлепшых у Савецкім Саюзе.

Тры гады таму, у 97-гадовым (!) узросце,

Васіль Шарапаў у чэрвені 2016 года.

В.Шарапаў напісаў кнігу ўспамінаў “Нас время ставит на свои места”. Амаратар гісторыі знойдзе ў ёй падрабязнасці пра ўзаемаадносіны аўтара з чатырма лідарамі БССР (Мазуравым, Машэравым, Кісялёвым і, у меншай ступені, Слюньковым), і невядомыя факты пра гісторыю Мінска.

Цікава, што зусім нядаўна, 29 чэрвеня гэтага года, Шарапаў стаў ганаровым грамадзянінам сталіцы.

Дарэчы

Цікава, што на статус доўгажыцярхоў прэтэндуюць і былыя кіраўнікі Беларусі. Старэйшым з іх з’яўляецца

ўпала. Рэч, якая належала аднаму з пасажыраў цяжкай. Ён насправаваў дастаць і ў выніку быў смяротна траўміраваны», – расказаў журналістам прэс-сакратар мінскай міліцыі Аляксандр Ластоўскі.

ЖАХ!

Вагончык «амерыканскіх горак» насмерць збіў адміністратара

Здарэнне адбылося ўчора ў сталічным парку Чалюсцінаў на вагах у дзясятка людзей, якія адпачывалі ў парку.

«Адміністратар, мужчына 1959 года нараджэння. Па папярэдняй інфармацыі ён убачыў, што на рэйкі нешта

ўпала. Рэч, якая належала аднаму з пасажыраў цяжкай. Ён насправаваў дастаць і ў выніку быў смяротна траўміраваны», – расказаў журналістам прэс-сакратар мінскай міліцыі Аляксандр Ластоўскі.

– Я нарадзіўся ў вёсцы Багушоўка Гродзенскага раёна, – распавядае пра сябе суразмоўца. – Да 2002 года жыў з бацькамі ў Гродне, закончыў з чырвоным дыпламам Гродзенскі ўніверсітэт імя Янкі Купалы.

– Чаму вырашылі паступаць менавіта на юрфак?

– Тут вялікіх ваганняў не было. Аднойчы, калі яшчэ толькі пачаў вучыцца ў школе, настаўнік запытаў у мяне: “Кім ты хочаш быць?” Адказаў, што мару працаваць, як і бацька – чыгуначнікам. Распавёў пра гэта дома, мама, памятаю, тады мне сказала: “Сыноч, чыгуначнік – гэта добра, але ж ты імкніся да большага. Юрыст – добрая прафесія...” Мне гэтыя словы моцна запалі ў душу, захацелася і праўда больш даведацца: хто ж яны – юрысты? Аказалася, што гэта спецыялісты, якія ведаюць законы і добра разбіраюцца ў праве. Зацікавіўся. Пасля школы падаў дакумент на юрфак. І паступіў, можна сказаць, без праблем.

– Быць выдатнікам ва ўніверсітэце – гэта вельмі складана?

– Складана, але я ніколі не быў, як кажуць, “батанікам”. Вучоба давалася, можа быць, крыху лягчэй, чым іншым, але заняткі не прагульваў, праслухоўваў усю праграму. Не хачу хваліцца, але да вучобы ставіўся адказна.

Пасля ўніверсітэта пераехаў у Мінск, працаваў у некалькіх фірмах. Хацелася росту і развіцця. Атрымаў яшчэ адну адукацыю

(закончыў вучобу на факультэце Вышэйшай школы кіравання і бізнесу Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта), зараз працую намеснікам дырэктара кампаніі, якая займаецца бухгалтарскімі паслугамі.

– Але, наколькі вядома, вы не толькі працуеце ў фірме, але займаецеся і грамадскай дзейнасцю...

– Так, а пачалося ўсё з таго, што ў 2008 годзе я таксама вылучаў сваю кандыдатуру на парламенцкіх выбарах па Каліноўскай выбарчай акрузе ў Першамайскім раёне сталіцы. Тады да мяне, як да кандыдата ў дэпутаты, звярнуліся мясцовыя жыхары, каб я ўзняў праблему Севастопальскага парка, на месцы якога хацелі зрабіць забудовы. Восем гадоў таму я, як уключыўся ў гэты працэс, так да гэтага часу гэтай справай і займаюся. Маю на ўвазе абарону праўоў і інтарэсаў мінчан.

– Чалавеку з бізнесу, напэўна, было няпроста працаваць у іншай сферы?

– Сфера і праўда спачатку была незразумелая, але даволі хутка разабраўся ў рознага кіталту нюансах – як трэба дзейнічаць у той ці іншай сітуацыі, як можна ўздзейнічаць на чыноўнікаў... Паступова пачаў больш працаваць з нарматыўнымі дакументамі, каб мець юрыдычнае абгрунтаванне парушэнняў, якія маюцца ў тых праектах, што прапаноўваюць гарадскія ўлады. Дарэчы, з чыноўнікамі заўсёды цяжка размаўляць,

бо яны ж прасоўваюць свае праекты. І вельмі складана іх пераканаць, што не ўсе іх прапановы – гэта добра для людзей і для горада. Падчас сустрэч чыноўнікі могуць вельмі ўсміхацца вам у твар, абіцаць дапамогу, але ў выніку зробіць усё па-свойму. Такая воль прастая пабліка.

– Але ж Севастопальскі парк вы адстаілі.

– Севастопальскі парк абаранілі дзякуючы актыўнасці мясцовых жыхароў. Сам праект быў вельмі спрэчным, і мы выступілі з ініцыятывай правесці мясцовы рэферэндум за захаванне парку. Сабралі ініцыятыўную групу, падалі дакументы на яе рэгістрацыю... Праўда, атрымалі адказ, што развіццё горада рэгламентуецца генеральным планам, які ў сваю чаргу зацвярджаецца ўказам кіраўніка краіны, а таму такі план фактычна становіцца іх абаронай. І закон нельга змяняць нейкім мясцовым рэферэндумам. Але ж нашы намаганні не былі дарэчнымі. Улады зразумелі, што ў справе абароны парку грамадскасць гатова да рашучых дзеянняў. Можна сказаць, што на сёння тэрыторыя парку абаронена, у мінулым годзе праходзіла грамадскае абмеркаванне карэкціроўкі генеральнага плана і з тэрыторыі парку прыбылі аўтамабільную дарогу, якая павінна была стаць працягам вуліцы Філімонава. Засталося толькі дамагчыся праекта добраўпарадкавання парку.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

– Я нарадзіўся ў вёсцы Багушоўка Гродзенскага раёна, – распавядае пра сябе суразмоўца. – Да 2002 года жыў з бацькамі ў Гродне, закончыў з чырвоным дыпламам Гродзенскі ўніверсітэт імя Янкі Купалы.

– Чаму вырашылі паступаць менавіта на юрфак?

– Тут вялікіх ваганняў не было. Аднойчы, калі яшчэ толькі пачаў вучыцца ў школе, настаўнік запытаў у мяне: “Кім ты хочаш быць?” Адказаў, што мару працаваць, як і бацька – чыгуначнікам. Распавёў пра гэта дома, мама, памятаю, тады мне сказала: “Сыноч, чыгуначнік – гэта добра, але ж ты імкніся да большага. Юрыст – добрая прафесія...” Мне гэтыя словы моцна запалі ў душу, захацелася і праўда больш даведацца: хто ж яны – юрысты? Аказалася, што гэта спецыялісты, якія ведаюць законы і добра разбіраюцца ў праве. Зацікавіўся. Пасля школы падаў дакумент на юрфак. І паступіў, можна сказаць, без праблем.

– Быць выдатнікам ва ўніверсітэце – гэта вельмі складана?

– Складана, але я ніколі не быў, як кажуць, “батанікам”. Вучоба давалася, можа быць, крыху лягчэй, чым іншым, але заняткі не прагульваў, праслухоўваў усю праграму. Не хачу хваліцца, але да вучобы ставіўся адказна.

Пасля ўніверсітэта пераехаў у Мінск, працаваў у некалькіх фірмах. Хацелася росту і развіцця. Атрымаў яшчэ адну адукацыю

(закончыў вучобу на факультэце Вышэйшай школы кіравання і бізнесу Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта), зараз працую намеснікам дырэктара кампаніі, якая займаецца бухгалтарскімі паслугамі.

– Але, наколькі вядома, вы не толькі працуеце ў фірме, але займаецеся і грамадскай дзейнасцю...

– Так, а пачалося ўсё з таго, што ў 2008 годзе я таксама вылучаў сваю кандыдатуру на парламенцкіх выбарах па Каліноўскай выбарчай акрузе ў Першамайскім раёне сталіцы. Тады да мяне, як да кандыдата ў дэпутаты, звярнуліся мясцовыя жыхары, каб я ўзняў праблему Севастопальскага парка, на месцы якога хацелі зрабіць забудовы. Восем гадоў таму я, як уключыўся ў гэты працэс, так да гэтага часу гэтай справай і займаюся. Маю на ўвазе абарону праўоў і інтарэсаў мінчан.

– Чалавеку з бізнесу, напэўна, было няпроста працаваць у іншай сферы?

– Сфера і праўда спачатку была незразумелая, але даволі хутка разабраўся ў рознага кіталту нюансах – як трэба дзейнічаць у той ці іншай сітуацыі, як можна ўздзейнічаць на чыноўнікаў... Паступова пачаў больш працаваць з нарматыўнымі дакументамі, каб мець юрыдычнае абгрунтаванне парушэнняў, якія маюцца ў тых праектах, што прапаноўваюць гарадскія ўлады. Дарэчы, з чыноўнікамі заўсёды цяжка размаўляць,

бо яны ж прасоўваюць свае праекты. І вельмі складана іх пераканаць, што не ўсе іх прапановы – гэта добра для людзей і для горада. Падчас сустрэч чыноўнікі могуць вельмі ўсміхацца вам у твар, абіцаць дапамогу, але ў выніку зробіць усё па-свойму. Такая воль прастая пабліка.

– Але ж Севастопальскі парк вы адстаілі.

– Севастопальскі парк абаранілі дзякуючы актыўнасці мясцовых жыхароў. Сам праект быў вельмі спрэчным, і мы выступілі з ініцыятывай правесці мясцовы рэферэндум за захаванне парку. Сабралі ініцыятыўную групу, падалі дакументы на яе рэгістрацыю... Праўда, атрымалі адказ, што развіццё горада рэгламентуецца генеральным планам, які ў сваю чаргу зацвярджаецца ўказам кіраўніка краіны, а таму такі план фактычна становіцца іх абаронай. І закон нельга змяняць нейкім мясцовым рэферэндумам. Але ж нашы намаганні не былі дарэчнымі. Улады зразумелі, што ў справе абароны парку грамадскасць гатова да рашучых дзеянняў. Можна сказаць, што на сёння тэрыторыя парку абаронена, у мінулым годзе праходзіла грамадскае абмеркаванне карэкціроўкі генеральнага плана і з тэрыторыі парку прыбылі аўтамабільную дарогу, якая павінна была стаць працягам вуліцы Філімонава. Засталося толькі дамагчыся праекта добраўпарадкавання парку.

ОТКРЫТЫМ ТЕКСТОМ

Виталий
ГАРБУЗОВНедаплылі,
недабеглі,
недакінулі?

Чарговая летняя Алімпіяда стала здабыткам гісторыі. Для суверэннай Беларусі гэта выступленне самае горшае ў гісторыі – нашы атлеты заваявалі толькі дзевяць медалёў.

Да такога выніку можна ставіць па-рознаму. Для спецыялістаў з аналітычнай групы пры Міністэрстве спорту і турызму ён быў прадказальным: эксперты прадказвалі, што з Бразіліі беларусы прывя-зучь 7–8 медалёў. А вось для старшыні Нацыянальнага Алімпійскага камітэта краіны выступленне беларусаў наўрад ці стала цалкам задавальняючым. Аляксандр Лукашэнка, які даволі даўно на безальтэрнатыўнай аснове ўзначальвае не толькі краіну, але і НАК Беларусі, захоўваў маўчанне цягам першага алімпійскага тыдня.

За гэты час там, у Бразіліі, чыноўнікі беларускай дэлегацыі паспелі запанікаваць – за шэсць алімпійскіх дзён медальная скарабка нацыянальнай каманды была пустая. Для выпраўлення сітуацыі на месцы было зроблена некалькі захадаў. Па-першае, у лепшых традыцыях савецкай камандна-адміністрацыйнай сістэмы была склікана тэрміновая нарада, дзе кожнаму спартсмену было даведзена: трэба змагацца за самы высокі вынік. Нібыта раней нашы атлеты гэтага не ведалі. Па-другое, да беларускай зборнай быў выкліканы святар, які заклікаў нам на дапамогу вышэйшыя сілы.

Што з гэтага спрацавала: баязь чыноўнікаў згубіць уласныя крэслы ці Божая дапамога, сказаць цяжка, аднак «медальная засуха» для беларусаў скончылася. І тады Аляксандр Рыгоравіч не стрымаўся і выказаўся. У сваім непаўторным стылі: «Некаторыя паказваюць вынікі горшыя, чым да Алімпіяды пры абдору. Чаго паехаці?» Можна, менавіта такі пасыл, на думку старшыні НАК, павінен быў развіваць беларускіх атлетаў, але нешта падказвае, што выйшла наадварот. Бо прыныц «спорт па-за палітыкай» у нашай краіне не працуе. Айчынным спартсменам, якія выступаюць на значных міжнародных спаборніцтвах, заўжды азіраюцца на чыноўнікаў і на кіраўніка дзяржавы таксама: «А што ён скажа, а што будзе ў выпадку правалу?» Такіх прыкладаў шмат: пасля няўдачы на адным з топ-турніраў нашай хакейнай зборнай кімсыці з гаспадароў

высокіх кабінетаў было заяўлена, што наш ватарат павінен быць «лавіць шайбу зубамі», бо дзяржава ўклала грошы, а раз вынік дрэнны, то і сродкі гэтыя трэба вярнуць. Пасля мінулай летняй Алімпіяды, якая была на той момант самай не medalнай, Аляксандр Лукашэнка таксама шукаў вінаватых, абяцаў з усімі разабрацца і перагледзець падыходы дзяржавы ў спартыўнай сферы.

Прайшлі чатыры гады. Вынік стаў яшчэ горшым і напярэдадні чарговага Алімпійскага шоу рызыкну выказаць меркаванне, што разбор палётаў будзе падобным: «Дзяржава вам дала грошы, а вы не апраўдалі даверу». Вінаватыя будуць пакараны. Пошук вінаватых – гэта своеасаблівае фішка нашага палітычнага ды і спартыўнага кіраўніцтва. І пошук гэты, як правіла, заканчваецца так: мы, чыноўнікі, усё для вас робім, а вы, спартсмены, вінаватыя. Недаплылі, недабеглі, недакінулі...

І нашы любімыя спартсмены, што аддавалі апошнія сілы на спаборніцтвах у Рыа, будуць сядзець на тым Алімпійскім сходзе з апушчанымі галавамі, пагаджацца і маўчаць. Ці знойдзецца хоць адзін атлет, які скажа, што спорт – гэта не матэматыка, дзе ўсё дакладна і выверана, што кожны старт – ён розны і магчымы правалы. У канкрэтным дзень, у канкрэтным месцы спартыўны вынік можа быць абсалютна розным. І загадзя вешаць медаль на шыю няправільна. Ці знойдзецца той, хто скажа, што пачынаць фінансаванне вялікага спорту трэба з самых нізю. Бо дзіцячы трэнер па боксе, які атрымлівае за сваю працу 230 рублёў у месяц, наўрад ці зможа думаць 24 гадзіны ў суткі пра тое, як падрыхтаваць алімпійскага чэмпіёна. Хутчэй за ўсё, ён думае, як выжыць і дзе б яшчэ падзарабіць...

Наўрад ці будуць гуцаць галасы наконт таго, што маленькай па еўрапейскіх мерках і не самай багатай Беларусі не варта распыляцца на ўсё, нават даволі экзатычныя для нашай краіны віды спорту, а варта акрэсліць з дзясятка дысцыплін, у якіх мы можам вызначыцца... Для таго, каб гэтыя пытанні паставіць, беларускім атлетам не патрэбна спартыўная адвага і прыт. Дастаткова грамадзянскай мужнасці. Ці ёсць яна? Паглядзім. Чакаць засталася надоўта...

УЛЫБНИТЕСЬ...

***

– Фаечка, дочка, тебе просто надо немного улыбаться!

– Я вас умоляю, мама, в кого сейчас можно улыбаться?

– Ой, ну же! так сложно найти жертву?..

***

У могилы на кладбище стоит мужчина и плачет:

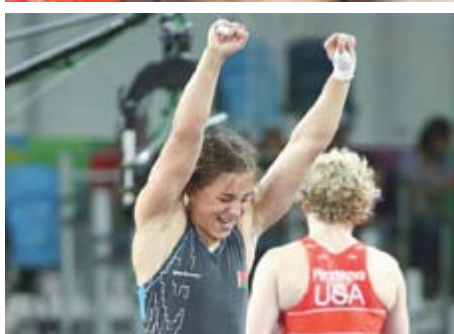
– Зачем ты так рано ушел из жизни? Его спрашивают:

– Это ваш родственник?

– Нет, это первый муж моей жены.

***

– Большой, почему вы не записываете, когда принимать лекарства – до, во время или после еды?

АЛІМПІЯДА-2016

Ібрагім
паставіў кропку...

У апошні дзень спаборніцтваў на Алімпіядзе ў Рыа ў беларусаў былі медалёвыя спадзяванні на алімпійскі п'едэстал зборнай Беларусі па мастацкай гімнастыцы ў групавых практыкаваннях, але, на жаль, толькі пятыя. Не ўсё тое, пра што марым, здзісьняецца.

Хіба думала лёгкаатлетка **Аліна Талай**, што зачэпіцца за бар'ер і не патрапіць нават у фінал? Безумоўна, не. Хіба спадзявалася гімнастка **Меліція Станюта**, што падчас спаборніцтваў у індыўідуальным шматбор'і ўпусціць булаву, што паўплывае на вынік – 5-е месца? Магчыма, толькі ў страшным сне. Але гэта спорт, у якім ёсць месца не толькі для подзвігу, але і памылак, ад якіх ніхто не застрахаваны. Спартсмены – не роботы, а жывыя людзі.

Але ж нельга не адзначыць і герояў. Беларускі кідалнік молата **Іван Ціхан** – гэта сапраўды ўзор мужнасці! Спартсмен, якому 24 ліпеня споўнілася 40 гадоў, прайшоў перад Алімпіядай у Рыа агонь, вадзі і медныя трубы. Перамогі, допінгавыя скандалы, дыскваліфікацыя, апраўданне... Звычайны чалавек на ўсё

гэта даўно махнуў бы рукою ды падаўся на больш спакойную работу. Але, відаць, Іван вырашыў у першую чаргу даказаць самому сабе, на што здатны чалавек. Таму сярэбраны медаль Ціхана на гэтых Гульнях – гэта і праўда, як золата.

А апошні медаль для беларускай зборнай на Алімпіядзе ў Бразіліі заваяваў на спаборніцтвах па вольнай барацьбе **Ібрагім Саідаў**, які ў суцэльнай паядынку выйграў «бронзу».

Такім чынам, Беларусь на гэтых гульнях у неафіцыйным медальным заліку заняла 40-е месца. На рахунку нашай каманды 9 медалёў:

золата (Уладзіслаў Ганчароў – батут);
серабро – (Марыя Мамашук – вольная барацьба, Іван Ціхан – кіданне молата, Дар'я Навумава і Вадзім Стральцоў – цяжкая атлетка);
бронза (Аляксандра Герасіменя – плаванне; Марына Літвінчук/Маргарыта Махнёва/Надзея Ляпешка/Вольга Худзенка – байдарка; Джавіт Гамзатаў – грэка-рымская барацьба; Ібрагім Саідаў – вольная барацьба).

Алесь СІВЫ.

РЭКАНСТРУКЦЫЯ

Як выглядае сёння сталічны стадыён «Дынама»?

Галоўную сталічную спартыўную арэну плануюць адкрыць у 2017 годзе.

Нагадаем, што легендарны мінскі стадыён закрылі на рэканструкцыю яшчэ ў 2012 годзе, завяршыць яе планавалі праз два гады. Не атрымалася.

У 2014 годзе стала вядома, што ў будучым «Дынама» пераўтворацца ў лёгкаатлетчны комплекс. Кошт праекта – 150 мільёнаў долараў, першапачатковы тэрмін завяршэння работ – 2017 год. Паводле слоў дырэктара КУП «Упраўленне капітальнага будаўніцтва» Дзмітрыя Мікулёнка, у гэтым годзе на рэканструкцыю арэны плануецца патраціць каля 600 мільярд рублёў.

Зараз будаўнічыя работы ідуць на «Дынама» поўным ходам, так што будзем спадзявацца, што ўжо ў наступным годзе бальшышчыкі змогуць назіраць за спаборніцтвамі на абноўленым стадыёне.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

В САДУ, В ОГОРОДЕ...

Почему
мельчают
ягоды
малины

Если хороший крупноплодный сорт малины вдруг до безобразия измельчал, значит, самое время провести корректировку применяемой агротехники. Измельчать может любой сорт малины, даже самый крупный, если дать возможность побегам загустить ряды. Обычно это случается, если садоводы пускают дело на самотек и малина растёт так, как ей вздумается.

Если же садовод возьмётся за ум и секач, вырежет все отплодоносившие, мелкие и слабые побеги, прорежет междурядья шириной в 1 м и более, а полосы с побегами малины оставит не более 30–40 см шириной, то сорт вернёт свое и ягоды снова станут крупными.

Измельчать ягоды малины могут и из-за чрезмерного старения. Так, если рыхлить почву вокруг малины слишком глубоко, то у нее будут повреждаться корни. В результате и побеги будут расти слабо, и ягоды вырастат мелче обычного. Спасти ситуацию можно, если внести навоз и уменьшить глубину рыхлений до 3–5 см.

Ягоды малины уменьшаются и из-за нехватки питательных веществ. Конечно, малину не принято подкармливать. Считается, что мы ей все даем с золой и навозом, которые вносим рано весной. Но зачастую этого бывает мало. Чтобы угодить малине, подкармливать ее нужно один раз во время цветения: 50–40 г нитрофоски на 10 л воды, а перед созреванием ягоды – суперфосфатом и сернокислым калием: по 20 г на

10 л воды.

Очень плохо сказывается на урожае и накопление в малиннике болезней. Борются с ними можно только на стадии кривички. Для этого малину нужно опрыскивать перед цветением Фуфаномом и Акробатом. Но этого недостаточно. Надо регулярно раз в неделю ходить и осматривать побеги, вырезая те, что с галлицей и следами болезней.

Все обрезки надо сжигать. Но самая частая причина измельчания малины совсем другая – истощение почвы из-за многолетнего выращивания малины на одном месте. Действительно, малина при мощных подкормках, регулярных опрыскиваниях и правильном уходе может расти на одном месте много лет. Но если агротехника хромает, то переносить плантацию малины на одно место. Второй вариант – регулярная смена почвы под посадку навозом: по 8–10 кг на 1 м², и золу: по 0,5 л на 1 м.

Очень хорошо малина отзывается на траншейную посадку, когда копаются траншеи глубиной в два штыка лопаты, и каждый слой кидается на противоположную сторону. На дно траншеи укладывают навоз, минеральные удобрения, и все это добро прикрывают 10-сантиметровым слоем плодородной земли.

Сверху высаживают молодые саженцы малины, которые обрезают так, чтобы остались одни пенечки из двух почек. На такой перине малина плодоносит обильно до десяти лет практически без подкормок.

ШАХМАТЫ

С берегов Двины

Задача на диаграмме принадлежит Николаю Бантышу (1938–2012), в свое время одному из сильнейших белорусских составителей. Офицер по профессии, он последние десятилетия жил в Витебске. Шахматной композицией увлекся еще в школьные годы. Опубликовал около 200 задач, многие из которых были отмечены на конкурсах. Был призе-

ром чемпионатов Беларуси по составлению.

Белые: Крa7, Фa3, Сb1, Кd6, nb4 (5).

Черные: Крd4, ппb2, d7, e3 (4).

Мат в 3 хода.

Присылайте решения на адрес редакции (220030, г.Минск, ул.Энгельса, 34а) или на электронный адрес: vadim_nec67@mail.ru

В ряду корифеев

Первым белорусским международным мастером по шахматам (1950 год) был Гавриил Вересов (1912–1979). Многократный чемпион Беларуси, звание мастера спорта он получил еще в предвоенные годы. Не раз успешно составлялся со знаменитыми гротеск-стерами в чемпионатах СССР (в 1940 году разделит седьмое место, в 1944-м – восьмое). Прошел войну фронтным корреспондентом, в послевоенные годы занимал ряд руководящих должностей, преподавал в вузах, стал кандидатом исторических наук, возглавлял республиканскую шахматную федерацию. В составе сборной БССР выступал в международных матчах, был бронзовым призером Спартакиады СССР 1963 года. Его именем назван дебют 1.d4

d5 2.Кc3. О Вересове написано несколько книг, снят документальный фильм, а ряд его партий является хорошим учебным материалом.

Г.Вересов – В.Желиндин (Минск, 1969). 1.d4 Кf6 2.Кc3 d5 3.Сg5 Кbd7 4.Кf3 e6 5.e4 h6 6.Ch4 g5 7.Cg3 Кe4 8.Ke4 de 9.Kd2 Cg7 10.h4 C:d4 11.e3 gh 12.Lh4 Cf6 13.fh5 Cg5 14.Ke4 Lg8 15.Lg4 a6 16.Ld1 e5 17.Ch4 Fe7 18.Cc4 Kf6 19.L:g5!! hg 20.C:f7+! Kpf8 21.Kf6, 1:0 (за кадром остался красивый финал: 21...Фh6 22.C:g8 gh 23.Ld8+! Ф:d8 24.Ff7x или 23...Kpg7 24.Fh7x).

Недавно в Минске состоялся очередной мемориал Вересова (92 участника): 1.Виталий Мерибанов; 2.Евгений Подольченко; 3.Валерий Смирнов.

Турнирные новости

На Всемирной юношеской олимпиаде в Словакии Беларусь – 6-я из 54 сборных, а Михаил Никитенко завоевал «серебро» среди лидеров команд. Алексей Федоров занял третье место в Воронеже (124 участника). Турнир в Ереване (62 участника) выиграл Андрей Жигалко, третьим был Владислав Ковалев. На турнире в Венгрии второе место занял Андрей Ковалев. Кирилл Ступак выиграл турнир «Балтийская жемчужина» и мемориал Гнета в Польше (52 и 27 участников), Алексей Александров был первым в эстонском Вильянди и в Кокчетаве (Казахстан), а в Астане – вторым. Сергей Азаров победил в Дейтоне (США). Никита Майоров взял

«серебро» во французском Эвиане. Виталий Терев – бронзовый призер турнира в Греции (98 участников). В турнире по быстрым шахматам в минском РЦОПе призерами стали Юрий Борсук, Михаил Никитенко и Валерий Казаковский, в другом турнире там же – Виталий Мерибанов, Михаил Никитенко и Юрий Борсук. Мемориал А.Ройзмана в Минске собрал 121 участника, призovou тройку составили Сергей Жигалко (10 из 10!), Валерий Казаковский и Юрий Тихонов. Призерами турнира в Бресте стали Антон Сегодник, Дмитрий Буланов и Михаил Яшук, в Гродно – Андрей Малюш, Леонид Элькин и Наталья Кусенкова.

Проверьте решения

Задача А.Михолапа от 28 июня: 1.Cd5! Первыми правильные ответы прислали В.Жукович (Минск), С.Полуян (Барановичи), В.Мелешко (Витебск). На ряд предыдущих заданий ответили Л.Колодко (Жодино), А.Литвинов (Минск).

Вадим ЖИЛКО.

МЕДКОНСУЛЬТАЦИЯ

Когда солнце не полезно

Ученые выяснили, когда организм перестает вырабатывать витамин D.

Витамин D играет важную роль в жизни человека. Большую его часть мы получаем под воздействием солнца, также – из продуктов питания, таких как жирная рыба, мясо, яйца. Витамин D придает бодрость, улучшает усвояемость кальция (который отвечает за крепкие кости, здоровые ногти и волосы), помогает сбросить лишние килограммы, а иногда – даже зачать ребенка. Но это не означает, что при любой возможности нужно стараться проводить на солнце максимум времени. Ученые выяснили: слишком большие дозы солнечного излучения имеют обратный эффект.

Переизбыток солнца заставляет организм прекратить вырабатывать витамин

Все они подвергались воздействию солнца ежедневно, не используя солнцезащитных средств. Они также не принимали никаких добавок, содержащих витамин D. Используя шкалу Фицпатрика, определяющую тон кожи, врачи разделили их на несколько групп. Проанализировав также информацию о количестве проведенных на солнце часов, они выяснили: полученный темный оттенок кожи заблокировал производство витамина D в 72% случаев.

Таким образом, определить, что уже «хватит», можно по оттенку кожи. Легкий загар означает, что процесс выработки витамина D идет хорошо. А темный цвет кожи – что он заблокирован.

Рэкламны аддзел:

narodnayav@gmail.com

тэл.: +375 29 8 444 725, +375 29 111 30 77, +375 17 328-66-09

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.

Прыёмная: тэл./факс (017) 328-68-71.

nvonlineinfo@gmail.com<http://www.nv-online.info>

Падпісныя індэксы:

63222 – для індыўідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

У сувязі з адпаведнасцю міжчасасі распаўсюджвання матэрыялу не рэкамендуем не вертаць права ўступлення ў перапіску падаць за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Матэрыял друкваецца матэрыялаў, у якіх пазіцыя аўтараў не падлягае гэтаму. Пасляд-чае аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдана Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчання аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друку 22.08.2016 у 17.00. Аб'ём 4 друку. Тираж 28 020 экз. Заказ № 3177

